Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САҤА ОЛОХ

ХАҺЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 51 (6812). | 1989 сыл. Муус устар 27 күнэ. ЧЭППИЭР | 3 харчы. Сыаната

ССКП КИИН КОМИТЕТЫН ПЛЕНУМА

1989 сыл муус устар 25 күнүгэр ССКП Киин Комитетын Пленума буолла.

Пленум ССКП Киин Комитетын үлэтин сорох тэрээһин боппуруостарын көрдө. Пленумҥа дакылааты ССКП КК Генеральнай секретара М. С. ГОРБАЧЕВ оҥордо.

Киин пенсияҕа сылдьар ССКП КК чилиэннэрин, ССКП КК чилиэнигэр кандидаттар, ССКП Киин Ревизионнай Комиссиятын чилиэннэрин бөлөхтөрө ССКП КК уонна ССКП КРК партия киин быыбардаммыт органнарыгар бэйэлэрин боломуочуйаларын тохтотоллорун туһунан көрдөһүү киллэрбиттэрин иһитиннэрдэ.

КК Пленума уонна ССКП Киин Ревизионнай комиссията бэйэлэрин боломуочуйаларын тохтотоллорун туһунан көрдөһүүнү киллэрбит КК чилиэннэрин, КК чилиэнигэр кандидаттар, КРК чилиэннэрин көрдөһүүлэрин толордулар. Таб. Горбачев М. С. бу табаарыстарга партия быыбардаммыт органнарын састааптыгар үлэлэрин иһин улахан махталы билиэрдэ уонна үтүө баҕа санааларын эттэ.

24 ССКП КК чилиэнигэр кандидаттары Пленум ССКП КК чилиэнигэр таһаарда.

Түмүк тылы ССКП КК Генеральнай секретара М. С. Горбачев оҥордо.

ССКП КК Пленума манан үлэтин түмүктээтэ.

(ССТА).

Экзаменнарга уларытыылар

Биллэрин курдук, ааспыт үөрэх дьылыгар үөрэнээччилэр кылаастарын бүтэриилэригэр экзаменнары туттартаабыттара. Итинниэхэ быйыл бөлүүмкээн уларыйыылар киллэриллиннилэр. Холобур, үһүс кылааһы бүтэриигэ экзаменнар тохтотулуннулар. Төрдүс, бэһис кылаастар үөрэнээччилэрэ 2-лии (саха тылыгар уонна математикаҕа тылынан), алтыстар, сэттистэр уонна тохсустар 3-түү (биирин педсовет быһаарар, иккиһин хайыык предмеккэ туттарары оҕо бэйэтэ талар) предмеккэ экзаменнары туттарыахтара.

Аҕыс кылаастарга уларытыы нуучча тылын экзаменыгар киллэриллиннэ. Урукку өртүгэр үөрэнээччи ейтон суруйууну, диктаны эбэтэр аахпыттан суруйууну толорор буоллаҕына, билигин киһи иһи үстэн бэйэтэ баҕатынан талан үлэлиир. Улахан уларыйыы орто оскуоланы бүтэрээччилэр экзаменнарыгар таҕыста. Ааспыт үөрэх дьылыгар диэри киниллэр 7-лии предмеккэ туттарар этилэр. Быйылгыттан иһи 5-ка диэри аҕыйатылынна. Выпускниктар нуучча тылыгар ейтон суруйууга, алгебраҕа, историялаах обществоведениеҕа экзаменнары туттараллара булгуччулаах, оттон икки хаалбыт экзамены хайыык предмеккэ туттараллара бэйэлэрин көрүүлэригэр хааллардылар. Ол эбэтэр биир кылаас үөрэнээччилэрэ бөлөхтөргө арахсан хас да атын-атын предметтэргэ экзаменнары туттарыахтарын сөп.

Урукку өртүгэр оҕо биир эмэ предмеккэ ситиспэт буоллаҕына, экзаменнарга киллэриллибэт этэ. Билигин итн тохтотуллан, IV—V кылаас үөрэнээччитэ 2-тэн, үрдүкү кылаастарга үөрэнээччи 3-тэн элбэҕэ суох предмеккэ куһаҕаннаах да буоллаҕына, экзаменнары туттарар быраптаннна.

Экзаменнар матырыйаалларa контуруолунай тексэтэр оҥоһуллуннулар. Ол эрээри оскуолалар администрациялара, педсоветтар оҕо билиитигэр олоҕуран, уларыйыыны киллэриэхтэрин сөп. Кэлэр үөрэх дьылыттан итинниэхэ эмиэ уларытыылар киллэриллэллэрэ, чуолаан, экзаменнар матырыйаалларын уонна тексэтэрин районо оҥоруохтааҕа сабаҕалаллар.

Экзамены болдьоҕор кыайан туттарбатах үөрэнээччи, администрацияны кытта сөпсөһөн, балаҕан ыйын 1 күнүгэр диэри хаттаан туттарара көҥүллэнэр.

Итинник уларытыылар көрүөт үөрэнээччи үлэһиттэрин Бүтүн Союзтааҕы съездэрин ыйыыларыгар олоҕуран оҥоһулунна. Олор сүрүн сыаллара — оскуолаҕа олоҕор демократияны диринэтии, бэйэтэн ордук гуманнай оҥоруу, хас биирдии үөрэнээччи дьоҕурун уонна интэриэһин, кыаҕын ордук толору учуоттааһын буолар.

Итинниэхэ үгүстэри хайыык предмеккэ экзамен туттарары үөрэнээччи бэйэтэ талара мунааҕа буолуохтаах. Ол эппиэтэ судургу: эрэ эбэтэр хойут оҕолорбут олоххо сыалларын талыахтара. Онуоха киниллэр оскуолатааҕы сылларыттан бэлэмнэналлэрэ ордук. Оҕолор үгүстэрэ физкультураны сөбүлүүллэр. Арай бары итн предмеккэ экзамен туттарарга баҕатыйар буоллуннар диэччилэр эмиэ бааллар. Физкультураҕа уонна начальнай-байыаннай бэлэмнээһин предметтэргэ киниллэр зачет туттараллар, онон итн предметтэр киллэриллибэттэр.

Экзаменнартан босхолонуун туһунан боппуруос интэриэһиргээччилэр эмиэ аҕыйаҕа суохтар. Итин педсоветтар районону кытта сөпсөһөн быһаарыахтаахтар. Экзамены ыытыы болдьоҕун эмиэ киниллэр быһаараллар.

Математикаҕа суруйуллан экзамены туттарыыга эмиэ уларытыы киллэрилиннэ. Урукку өртүгэр тексэтээх баҕаты учууталы оҕолор көрөн олордохторуна аһар этэ. Билигин учуутал экзамен саҕаланыыта 30 мүн. иннинэ баҕаты аһара көҥүллэннэ. Итн экзаменнарга бэриллибит бирэмэни ордук бэдьүүстээхтик туһанарга кыаҕы биэрэр: учуутал 30 мүн. устата сорудахтары дуоскаҕа суруйан үөрэнээччилэр кылааска киирииллэригэр бэлэм оҥорор.

Саҥаны киллэрии, биллэрин курдук, ыараханнардаах, мөккүөрдээх. Маныаха оскуолалар советтара, төрөппүт комитеттара кэмигэр ороһолорго күүс-көмө буолаллара наада. Экзаменнар оҕо билиитин дьиҥнээхтик көрдөрүүлэригэр, киниэхэри итинниэхэ кичэллээхтик бэлэмнээһиҥҥэ ахсааба болҕомтону ууруохха.

КОММУНИСТИЧЕСКАЙ СУБУОТУННЬУК ТҮМҮКТЭРЭ

В. И. Ленин төрөөбүтэ 119 сылыгар туолуутугар уонна бастакы субуотунньуктар 70 сылларыгар аналлаах Бүтүн Союзтааҕы коммунистическай субуотунньук оройуоҥҥа үрдүктэн, сүгүүнүйэн, тэрээһиннээхтик ыытылынна. Көҥүл үлэ быраатыйнаыгар барыта 9511 киһи кыттынна. Ол иһиттэн тыа хаһаайыстыбатын производствотыгар — 5232, промышленноска — 406, бэдэрэттээһин үлэлиир тэрилтэлэргэ — 316. Субуотунньукка үлэлиир дьоҕурдаах нэһилиэнньэ 89 бырыһыана үлэлээтэ.

Субуотунньукка оройуон 17 тыһ. солк. үбү киллэрдэ. Онтон сороҕо республикатааҕы уонна оройуонна бюджеккэ бариллар, сороҕо — оройуон киинигэр «Кыайыы мемориалын» тутууга.

Коммунистическай субуотунньук күннэригэр барыта 12 тыһ. 97 солк. промышленнай бородууксуйа, 6 тыһ. 862 солк. көрүөт туттар табаарда, 2 тыһ. 200 солк. малбал, о. д. а. оҥоһуллуннулар, 120 кубометр деловой мас бэлэмнэннэ, Олох-дьаһах өттүтүн оҥорооччулар 335 солк. таһаас оҥоһуктары тиктилэр, 14 паара атах таҥаһын оҥордулар.

Тыа хаһаайыстыбатын салаатыгар, урукку курдук, оҥоһуллубут бородууксуйа туһунан даннай быйыл хомуллубата.

Субуотунньук түмүгүн таһаарыыга сорох коллективтар салайааччылара эппиэтинэһэ суох буолуулару көрдөрдүлэр. Ол курдук, суолу тутар-өрөмүөннүүр учаастак (начальник В. Н. Евграфов), өрөмүөннүүр-тутар учаастак (С. М. Догордуров), Чурапчы аҕыс кылаастаах оскуолата (Л. М. Винокурова) уонна интернат-оскуола (П. Н. Калачев) үлэлэрин түмүгүн субуотунньукка тэрийэр оройуоннааҕы оперативнай бөлөххө туһарбатылар.

Эрнизик Эрнстиин аатынан совхоз Хонтоҕотооҕу отделениетын салаадаачылара Ламнаҕа дьиэ кэргэнинэн сүөһү иитиитигэр үлэлиир Федосеевтар түстарынан бэрэ астынан кэпсииллэр. Киниллэр былырыын ыам ыйыттан саҕалаан балтараа сыл болдьохтоон совхоһу кытта дуогабар түһэрсибиттэр. Старшайдара Мария Михайловна өр сылларга гинсемехинсиынан үлэлээбит, сүөһү иитиитигэр сочно-бачча опыта суох. Ол эрээри оҕолорун былырыын армияттан кэлбит Михаилы, оҕуһу бүтэрбит, Николайы, кыыһа Дарияны уонна күтүөтэ Петр Егорович Николаевы, балта Лидияны көҕүлээн үлэлиир. Лидия Михайловна оройуоннааҕы сибээс узелыгар оператордыы, күтүөт Якутсельхозтехникаҕа шоферунан үлэлии сылдьан кэлбиттэр. Дьиэ кэргэн 60 ынахтаахтар. Билиҥҥи 25-һэ төрөөтө. Сыл бастакы кварталыгар хас биирдии фуражнай ынахтан 250 кг үүтү ыыр былааннарын 127,5 бырыһыан толордулар.

Биһиги тиийбиппитигэр Мария Михайловна бородууктата ааҕа маҕаһыыныгар барбыт этэ. Онон Лидия Михайловнаны кытта кэпсэттибит.

— Дьиэ кэргэнинэн үлэлиири туугунан сөбүлээтигит?

— Үлэбитин, кырдьык, сөбүлүүбүт. Бэстэкэ кэрэн, үлэбит иһин бэйэбит сиэбэй эппиэттиибит. Найылаһыы суох. Былырыын күһүн Мыылымаҕа үс кинньыаҕын ааан тутуллубут сайылыкка үлэлээбиппит. Ол олус дабыгастаах этэ. Бу Ламнаҕа даҕаны хотоммут, көрөрүгэр курдук, олус кыра, аҥарыгар сүбэттэр тураллар. Миигин саныахпар, отделение салалтата биһиэхэ ыйыытыгы кэмигэ түсэн хотон тутан биэриэн сөп этэ. Уопсайынан, хостоһы да ыыалы маннык дьиэ кэргэннэргэ түспа хотонноох үлэлэтэр буоллар, совхозка барыс бөҕө киириэ этэ. Ол биһиэхэ холобурбутуттан да көстөр. Оттон нэһилиэккэ биһиэхэ курдук тарихта үлэлиэх айылаахтар элбэхтэр.

КУОТАЛАҺЫЫ САЛҔАНАР

Бу күннэргэ сүөһү иитэр коллективтар иккис ардыларыгар оройуоннааҕы социалистическай куоталаһыы кыстык алта ыйынааҕы түмүгэ таһаарылынна.

Арендалаһан үлэлиир 6-тан аҕыйах ыанньыксыттаах фермалар күрэхтэһииллэригэр бастакы миэстэни А. Н. Лыткин старшайдаах Булгунньахтаах фермалын коллектива (Болугур) үүт валовой ыамын былааныгар 192,5 бырыһыан толорон, биир фуражнай ынахтан 738 кг үүтү ыан ылла. Иккис миэстэни «Дьулуур» коллектива (Арыылаах, старшай М. И. Иванов) былаанын 122 бырыһыан толорон, биир фуражнай ынахтан 528 кг үүтү ыан таҕыста. И. Н. Алексеев старшайдаах «Эрэхэйи» фермата (Чакыр) былаанын 168,4 бырыһыан толорон, биир фуражнай ынахтан 579 кг үүтү ыан үһүс буолла.

Оттон 6-тан үөһээ ыанньыксыттаах фермалар коллективтарын күрэхтэһииллэригэр ордук үчүгэйдик Килэнкиттэн П. Ф. Максимов старшайдаах «эрэмньылар» үлэлээн бастаатылар. Эмиэ бу отделениеттан А. Х. Захаров старшайдаах «Кэскил» ыанньыксыттара иккис үчүгэй көрдөрүүлээниилэр. Үһүс миэстэни Болугуртан Диодоров В. И. старшайдаах «Кыстык Кугда-I» коллектива ылла.

Ыччат сүөһүнү көрүүгэ Карл Маркс аатынан совхозтан арендалаһан үлэлиир В. А. Попов салайар звенота 117 төбөнү хас биирдиилэрин ортотунан 86 кг толоһутан бастаата. Иккис миэстэни эмиэ бу совхозтан Р. А. Николаев салайар звенота, үсүһү Хатылы отделениетыттан В. А. Скрябин салайар звенота ыллылар.

Кормоцех үлэһиттэрин күрэхтэһииллэригэр биир иитиитигэр тиксэринэн 561,7 т эбии аһылыгы бэлэмнээн Хатылыттан К. В. Чичигиаров звенота иннинки күөнүгэ ыһар. Иккис миэстэни Болтоҥоттон И. М. Слепцов (473,6 т), үһүс миэстэни Арыылаахтан Н. Р. Барашков (295,8 т) звенолара ыллылар.

Е. ВАСИЛЬЕВ.

ДЬИЭ КЭРГЭН ӨЛГӨМ ҮҮТЭ

Былырыын осеменатор суох буолан 60 ынахтан 20-та кытараабыт. Онон Лидия Михайловна бэйэтэ осеменатор идэтигэр үөрэммит. Ол сүүрбэ ынаҕын кулун тутарга сиэмэлээбит.

Эбии аһылыгы күтүөттэрэ Петр Егорович бэлэмниир эбит. Уопсайынан, фермаҕа үлэни барытын сүбэнэн толороллор. Билигин күнүгэ 28 центнер үүтү ыыллар. Итн былырыыҥҥы көрдөрүүтээҕэр лаппа үрдүк.

Итн курдук Федосеевтар дьиэ кэргэттэрэ аһыы үүлү дьиэтигэр бэйэлэрин дьоҕун кылаастарын киллэрсэллэр.

П. ОКОНЕШНИКОВ

Снимокка: ыанньыксыт «Николай Федосеев ыыбыга; (хаҥастан) Петр Егорович, Лидия Михайловна Николаевтар уонна Михаил Федосеев.

Автор фотота.

...овет исполкомугар

...ыыннаах үлэнэн чиҥэтиэххэ

...ыйын 16 күнү- ...совет исполки- ...оттаах мунньа- ...к Эрэстиин аа- ...совхоз иһин ...гар Дьарҕиэ ...ыста. Мунньах- ...рабочайдарын, ...й технический ...ын 12-с пяти- ...сиртэн түрүк- ...үүкү ыларга ...а таһаарбыт ...арыгар сыар- ...арын толоруута ...ыытар үлэтэ ...эһиллиннэ. Бөлүү- ...сүннүүнэн совхоз ...ра И. Н. Аммосов ...ациятa уонна ту- ...ах специалистар ...рыылара иһтилин- ...нэ.

Хаһаайыстыбаҕа бурдугу, сүөһү аһылыга буолар культуралары, хортуоппуйу уонна теплицаҕа оҕуруот астарын үүнээрииги идэтийбит звенолар тэриллибиттэр. Звенолар бары бу сыллан саҕалаан арендаҕа бодаратанан үлэлииргэ дуогабар түһэрсибиттэр. Үчүгэй түмүктэри Н. Н. Новгородов салайар хортуоппуй үүнээрээччилэрэ ситистилэр. Киниэхэ хортуоппуйу государствоҕа туттарыыга пятилетка үс сыллааҕы сорудаҕын 192 тонналаан аһардылар. Оттон Г. Г. Луковцев салайар бурдук үүннэрээччилэрэ гектартан ортотунан 12 центнери хомуйда.

Ол эрээри сүөһү аһылыгын бааһыналар уонна оҥоһуллубут сирдэртэн соҕотуопкалааһын туруга быстар мөлтөх. 1988 сыл түмүгүнэн бэлэмнэммит аһылык 33,3 эрэ бырыһыана оҥоһуллубут сирдэртэн хомуллубут үүнүү ээтигэр таксар. Оттон аналлаах Карл Маркс аатынан совхозка бу көрдөрүү 62,7 бырыһыаныгар, «Мындаҕаайы» совхозка 64,5 бырыһыаныгар тэҥнэһэр. Аасыт сылга хаһаайыстыбаҕа сүөһү биир усулуобунай төбөтүгэр 2,6 центнер аһылык единицата таксыбыт эбит буоллаҕына, оройуон орто көрдөрүүтэ 4,4 центнер.

Манан көстөрүнэн, ыҥырыыга бэлиэтэммит сүрүн кирбиилэр ырааҕынан ылыллыбатылар. Ол, бастатан туран, сүөһү аһылыга буолар культуралары ыһыыга уонна нүөлсүүтүгэр анаан сири оҥоруу мөлтөҕүттэн. Пятилетка устата 265 гектар саҥа бааһына оҥоһуллуохтааҕыттан үс бастаны сылга баара-суоҕа 67 гектар туһаҕа таҕыста, 1900 гектар тупсарыллыбыт ходуһаҕа элбэх сыллаах от ыһыллыахтааҕа 24,8 бырыһыана толорулунна. Үс сылга баара-суоҕа 87 км капитальнай күрүө туттуллубутуттан совхоз бэйэтин күүһүнэн 41 км тутта. Совхозка бу үлэлэриниэн быһаччы дьарыктаныахтаах лугомелиоративнай этарээт суох. Сири тупсаран оҥорууга быһаҕыык тыыр үлэлэр кэмигэр ылыллыбат кэмнэр. Сүөһү аһылыга буолар культуралара көрүү-харайыы мөлтөх. Түөрт отделениелаах совхозка бу культуралары ыһыыга биир эрэ идэтийбит звено үлэлиир. Звено кылгас болдьохко отделениелары сиилэстэнэр культуралары хайдах да ыһар кыаҕа суох. Матаҥ сиэттэрэн хомуур үлэлэрэ эмиэ тардыллаллар. Кураанҥа тэптэрэн уонна тэрээһин мөлтөҕүттэн совхоз ыҥырыытын тоҕор куттала үөскээбитин райсовет исполкомун мунньаҕа бэлиэтээтэ. Исполком бу боппуруоска ылыммыт быһаарыытыгар совхоз эбэһээтэлистибэни толоруутугар туһаайан чопчу дьаһаллары бэлиэтээтэ.

Райсовет исполкомугар кыттыбыт 6 ыҥырыгар социалистическай куоталаһыы түмүктэрин туһунан боппуруос көрүлүннэ. Бу кэмҥэ оройуоҥҥа үүтү государствоҕа туттарыы сорудаҕа 112 бырыһыан толоруллан аасыт сыллааҕытааҕар 500 тоннанан элбэх үүт соҕотуопкаланна. Оттон туттарыллыбыт сүөһү тыыннаах орто ыйааһына 333 кг тэҥнээтэ. Аасыт сыл бу кэмнээҕитээҕэр ынах сүөһү көмпүүнэ өлүүтэ 61, сылгы 148 төбөнэн аччаата, Ыҥыыт сүөһүгү төлөһүтүү ортотунан 67,7 кг тэҥнээтэ.

Ол эрээри үлэ тэрээһинигэр итэҕэстэр, куоттаһыыга хаалыылаахтар суох буолбатахтар. Эрилик Эристиин аатынан совхоз үүтү государствоҕа туттарыы былаанын 81,4 бырыһыан, биир фуражнай ынахтан үүтү ыаһын сорудаҕы 69,3 бырыһыан толордо. Ордук мөлтөхтүк Хадаар отделениета (управляющай П. П. Тарасов) үлэлээтэ. Манна үүтү туттарыы сорудаҕа 50,2, биир фуражнай ынахтан үүтү ыаһын графига 49,6 бырыһыан эрэ толорулуннулар. Хоптоҕо отделениета (управляющай П. П. Кожуров) эмиэ бэлиэтэммит кирбиитин ыраатынан толорбокко көрө.

Куоталаһыыга бастакы миэстэни «Мындаҕаайы» совхоз, иккиһи Карл Маркс аатынан совхоз ыллылар. Ынах сүөһү өлүүтэ элбээбитин, үһүс бириистээх миэстэ Субуруускай аатынан совхозка анаммата. Итинтэн салгыы миэстэлэһии бэрээдэгэ маннык буолла: «Мугудай», «Чурапчы», Эрилик Эристиин аатынан совхоздар.

Отделениелар күрэхтэһиилэригэр бастаны миэстэни Соловьев, иккиһи Төлөй, үсүһү Маралаайы ыллылар. Салгыы отделениелар маннык бэрээдэгинэн миэстэлэстилэр: Хатылы, Килэгэкэ, Болугур, Болтоно, Сылан, Чыаппара, Толоон, Чакыр, Арыылаах, Хадаар, Түөйэ, Хайахсыт, Хоптоҕо.

А. МАКАРОВ.

Инники күөнҥэ иһээччилэр

БАЙАНАЙДААХ УОЛ

Эһиги Хатылы хара тыатыгар ыраата тахсаргыт эбитэ буоллар, атынан эбэтэр «Бураныанан» сылдьар, хапкаан-туһах кыбыныылаах, тозовка сүгэһэрдээх уолу көрсүөххүт этэ. Ити — Субуруускай аатынан совхоз чемпион-булчута Егор Данилов.

Егор оскуолаҕа сылдьан сонордьут буолар баҕатын биллэрбитэ. Булчуттары кытта тыаҕа сылдьыһара, сиргэ-уоҥҥа талаһара. Онтон Советскай Армия кэккэтигэр сулууспалаан кэлээт да, мунаара, саарыы барбакка, булчутунан ытарга совхоз салалтатыттан көрдөспүтэ. Кини 1988 сылга 2000 солк. былааннааҕын 5150 солк. түүлээҕи туттаран, совхоз чемпион сонордьутунан буолбута, былааныы икки бук толорбута.

Е. Данилов Үөһээ Бабаҕа, Куттара үрэхтэринэн, соҕуруу алаастарынан талаһыйан булттуур. Ити, аттаахха дөбөҥ эрээри, кыараҕаһа суох сир. Былырыыныгга диэри атынан сылдьан халкааһын, туһаҕын кэриэрэ, оччоҕо үүтээнтэн үүтээҥҥэ түһэн хоноро. Билигин «Бураныанан» сылдьар буолан, сарсыарда эрдэлээтэҕинэ, киэһэ төннөн киирэр. Күнүһүн аһаабакка курдары сырыттаҕына сатанар. Егор «Бураны» хайгыыр, аккаастыыра билбэт сыыдам таҥас диир.

Хатылы эргин сирэ-уота кыдьы түүлээҕинэн баай диэтэххэ, ким да итэҕэйиэ суоҕа. Андаатар, ырыпаас, солоҥдо, аҕыйах киис — бу эргиннээҕи хара тыа баайа. Булчуттар ону тайҕынан куобах тириитин соҕотуопкалыыллар.

— Киис күһүн Амматтан кэлэн ааһар, — диир Егор. — Ааһан иһэн хаар чараастыгар аһылык көрдөөн иҥнэр барар. Кэриэ сылдьан киис бөлүүнүгү суолун таба тайанныахпына, ытым ирдээн будан тиийэ таһаарар. Ону тииһэн тозовканан ытан ылабын. Кэнники үс сылга киис биһиги сирдэрбитигэр олохсуйбут курдуга киһиэхи уордэ.

— Хара тыа баайа сыл аайы аҕыйаан иһэрэ кэлиннэ дьиксиниэрэр. Кэлин ордук андаатар аҕыйаата. Ити кыдьы түүлээх тэрүүрүгэр-ууһуурдугар браконьердар ордук улахан охсууну оҥороллор, — диир салгыы Егор. — Андаатары булттуур бобуулаах, тиинитэ атыылана турарга хаһан да көстүбэккэ дылы эрээри, уулуссаҕа көрсүбүт хас үһүс киһиҥ андаатар бэргэһэлээх.

Билигин булт сезона бутта. Егор Данилов быйыл сайын эмиэ былырыыныгы курдук совхозка оту соҕотуопкалаһыытыга үлэлиэҕэ. Оттон үлэһит киһи ханнык да үлэҕэ бэйэтин үчүгэй өртүнэн көрдөрөөччү.

Б. ПАВЛОВ.

Снимокка: булчут Егор Данилов.

Автор фотота.

✦ *Сүөһү үөрүн структурата* ✦

Племенной үлэҕэ суолта биэриэххэ

«Мугудай» совхоз оройуоҥҥа племенной үлэҕэ идэтийбит совхоз быһыытынан биллэр. Манна Төлөөй отделениетыгар «Маяк» диэн оройуоҥҥа соҕотох племферма баар. Арендаҕа киирииниэн сибээстээн итиннэ билигин икки коллектив үөскээтэ. Төлөйгө племеннойга кандидат «Чэчир» ферма тэриллибитэ. Совхозка селекционер-зоотехнигынан С. Н. Смолина сылы кыайбат бириэмэҕэ үлэлиир. Плем-үлэҕэ икки лаборант баара сыл саҕаланыыта отделениеларга быһаччы үлэлии таҕыстылар. Киниэхэ итиннэк штат көрүллүбэт буолла. Онон племенной сүөһүлэргэ бастакы сүһүөх зоотехническай учуот ыытыллыбакка олорор. Бу күннэргэ племфермаларга лаборант саҥа анаан үлэлээн эрдэллэр.

Быйыл күһүн толоонор 20 племенной тыһы бороосскуну атын совхозтарга атыылыахтаахтар. Оттон «Чэчир» коллектива 1989 сыл бүтүүтэ кандидаттан племфермаҕа таһаарыллара былааннанар. Аасыт сылга оройуоҥҥа Красноярскай кыраайтан уонна республика атын да хаһаайыстыбаларыттан 100 племенной тыһы сүөһүлэр атыылаһыллыбыттара. Итинтэн 50-на Маралаайы отделениетын Уу Оҕустаах ферматыгар хонтуруолунай тиэргэнигэр тураллар. Бу сүөһүлэргэ тирэҕирэн отделение племеннойга кандидат ферманы тэриниэхтээх.

Маннык балаһыаньяҕа совхозка сүөһү үөрүн тупсарыыга үлэ хайдах тэриллэрий?

Бастатан туран, совхоз сүөһүтүн атыылыыр хаһаайыстыба буоларынан республикатааҕы племенной лабораторияны кытта дуогабар оҥостуохтаах. Төлөй отделениета түһэрсэрэ хайаан да наада.

Иккиһинэн, сүөһүлэри искусственнай сиэмэлээһин совхозка олус бытааннык ыытыллар. Төлөйгө уонна Маралаайыга осеменатордар тиийбэттэр.

Үсүһүнэн, бу совхозка тиэрэһиин үүтүрдүү сыл аайы мөлтөхтүк тэриллэр. Маралаайыттан атын отделениеларга тиэрэһии группалара эрэ бааллар.

Төрдүһүнэн, Чыаппара отделениета билигин даҕаны сүөһүлэрин оҕуһунан саптарар. Манна аҕыс атыыр оҕус баарыттан биэһэ кылааһа суохтар. Онон көрдөбүлгэ эппиэттээбэттэр. Биир үксүн ол иһин сүөһүлэрин боруолата мөлтөх.

Иннинэн селекционнай уонна племенной үлэ бу итэҕэстэрин учуоттаан, сөптөөх кадрдары бэлэмнээн, аттаран туруоран үлэни былааннаахтык ыытыы эрэйиллэр. Түмүктээн эттэххэ, племенной үлэ оройуон үгүс совхозтарыгар туох да былаана суох дьаалатынан устара сүөһү үөрүн структуратыгар улаханнык оҕуста, үүтү, эти оҥоруу аччаабытын биир төрүөтүнэн буолла. Маны учуоттуохха, хаалыыттан тахсар суоллары тобулуохха.

С. БАРАШКОВА.

✦ *Оскуола реформатын — олоххо!* ✦

ОҔОЛОР ТОҔО ҮӨРЭММЭТТЭРИЙ?

Оскуолалар биир дьоһуннаах, бастакы уочараттаах да диэххэ сөп, соруктарынан үөрэнээр сиэстээх оҕону барытын үөрэҕинэн хабыы иһиэннэ оскуоланы болдьоҕор бүтэрэрин ситиһии буолар. Бу соругу оройуон оскуолалара хайдах толороллоруй?

1987—1988 ус. үөрэх дьылларыгар ахсыс кылааһы 338 оҕо бүтэрбитэ. Быһаас быһыытынан, кинилэртэн 57-лэрэ аналлаах орто үөрэх заведениеларыгар, 247-лэрэ уопсай үөрэхтээһин оскуолаларын IX кылаастарыгар, 47-лэрэ 13 №-дээх СПТУ-га, 4 оҕо кыһааҕы оскуолаҕа үөрэхтэрин салҕыахтаах. 21 үөрэнээччи атын оройуоҥҥа көһүөхтээх этилэр. Ол эрээри дьылаҕа ити атын буолла. Дьыл бачча батыгар диэри оскуолаларга, училищеҕа оҕо үөрэҕин бырааҕыыта таһаарылла турар. Холобур, VII кылаас үөрэнээччитэ Дима Винокуров, Чурапчы орто оскуолатыгар, бэрээдэгэ мөлтөҕүнэн кыайан үөрэммэккэ, Кыталык орто оскуолатыгар көһөрүллүбүтэ. Сиэс эмиэ табан үөрэммэккэ, төннөн киирдэ. Чакырга Вася Кампеев (VIII кылаас) үөрэҕин тохтотон олорор. Төрдүс кылаас үөрэнээччитэ Алик Петрову биир да оскуола ылыан баҕарбат. Бахсыга Андрей Протодьяконов үһүс сылын оскуолаҕа үөрэммэккэ олорор. 13 №-дээх СПТУ-га быйыл саҥа киирбит Дима Барашков, Спартак Максимов, Гоша Портнягин үөрэх дьылын ортотуттан үөрэхтэн аккаастаннылар.

Оҕо үөрэхтэн аккаастаныытыгар ханнык биричиинэлэр бааллар? Бастатан туран, оҕолору кинигэҕэ бэлэмнээн үөрэтии-иитии кыаллыбат: үөрэнээччилэр үөрэх общество сайдыытыгар оруола, суолтата үрдээн иһэрин сита-хото өйдөөбөттөр. «Рабочайдаан да аһыахпыт» диэн буолар. Оттон сурдургу да үлэ бэрт сотору хамнаан үүтүк техникаларынан толоруллуохтааҕын, рабочай билиитэ-көрүүтэ биллиэн киниэхэр таһымыгар тахсыахтааҕын букатын кэлиэ суох үөрэх курдук толкуйдууллар. Оттон оскуола ону итэҕэтэр кыаҕа ардыгар кыайбат. Иккиһинэн, үөрэхтэрин ыарырҕатар, бэрээдэгэ иһэр оҕолортон бөхсүлэн сатааһын баар. Ол түмүгэр оҕо ахсыс кылаастан үөрэхтэн уурайыыта эбиллэ иһэр. 1986 сыллааҕыта оҕо 83,6 бырыһыана IX кылааска үөрэнэ кэлбит буоллаҕына, аасыт күһүн оройуон оскуолаларын VIII кылаастарын бүтэрбиттэр 79,2 эрэ бырыһыанара оскуола IX кылааһыгар киирбиттэрэ.

Оскуолалар оҕо үөрэнэр усулуобуйатын тэрийиигэ кэтүмэхтик сыһыаннаһаллар. Холобур, Сылан орто оскуолатыгар 50 иитиллээччини олордор ыытахтаах интернат миэстэтин администрация сельсовета кытта сүбэлээн 30-ка диэри аҕыйаппыта. Оттон Улахан Күөлтэн сылдьар IV кылаас үөрэнээччитэ Андрей Бушков, олорор сирэ суох буолан, Төҥүлүгэ көһөн тиийэн үөрэнэрэ күһаллибитэ. VIII кылаастан үөрэниэхтээх Гриша Макаров совхоз киниэ үһаайбатыгар олорор ыала суох буолан, үөрэммэккэ сылдьар.

Уопсай орто үөрэхтээһин оскуолатын бааламаһатыгар уонна Концепциятыгар үөрэнээччи интериэһэ учуоттаныахтааҕа, киниэхэ киһи быһыытынан сыһыан улахан ытахтааҕа чопчу этиллэр. Ол быһыытынан, биирдиилээн предмеккэ ситиспэт да оҕолор кылаастарын бүтэрэллэрэ, үөрэнээччи үөрэх дьылын ортотуттан да атын оскуолалара көһөн үөрэнэрэ көҥүллэнэр. Итини кэтээх сыаллаах туһана сатаһыы эмиэ көстөр. Ол, биллэн турар, оҕо сайдыытыгар дьайар.

Атын өртүнэн билигин да оҕону «иккинэн» кут таайыы суох оҥоһулла илик. Ол эмиэ учууталы уонна үөрэнээччи икки ардыгар бэйэ-бэйэни өйдөспот быһыыны-майгыны үөскэтэр.

Биһиги санаабытыгар, оскуола үлэтигэр ииһтиннэрэн-биллэрэн иһиэхиэ кэнэтэр, уруот сырдатыллыбатах, кинэ кэмсэтиигэ тэһааралыллыбатах өрүттэрин уопсай дьүүллээбиигэ таһаарар наада. Оскуола оҕолор тахсан эрэр үгүс уруккуу ортугэр киһи саналата тиийбэтэх уларытыылара оҕо дьылҕатыгар охсубатын туһугар бастатан туран, педколлектив эппиэтинэһэ сүгэр. Онон үлэтэ таба сүрүннэнэрэ олус наадалаах.

Бу боппуруоска райсовет сокуоннай сластарын кытта ылык оҕолор дьылаларытар комиссията болҕомтолоохтук сыһыаннаһара, олохтоох партийнай тэрилтэлэр, оскуолалар советтара эмиэ бэйэлэрин санааларын тиэрдэллэрэ эрэйиллэр.

В. ДЕГТЯРЕВА,
районо инспектора.

Народнай хонтуруол страницата

Дьон-сэргэ кыраҕы хараҕынан

ЭТ-ҮҮТ комбината 7 арыы сыаттан 2-гэр эрэ үрүҥ аһы ыһыыр оборудованиелаах. Атын дүргү чааныга оргуталлар, ол кэннэ ыыттан сойутар установкалара суох. Үлэ үксэ илиинэн толоруллар. Бииргэ үксүн ол да түмүгэр совхозтар территорияларынааҕы сыахтар билэр бородууксуйаларын кээмэйэ олус кыра. Миэстэҕэ маҕаһыыннарга үүтү тутар, харайар тэрил суоҕа эмиэ атахтыыр. Аны арыы сыахтара бородууксуйаларын хааһыстыыбатын туһунан дастабырыаҥньата суох эргиэн точкаларыгар туттараллар. Ардыгар комбинатынан көҥүллэммэтэх бородууксуйаны оҥоруу чахчылара таһаарыллаллар. Ол курдук, Мындаҕаайы таађы сыах (маастар В. Е. Сысолятина) нэдиэлэҕэ биир төгүл сэпэрээттэрдээммит хойуу сүөгэйи оҥорон таһаарара арыллыбыта.

Эт-үүт комбината үүттэн аһылык бородууксуйатын оҥоруута, нэһилиэнньэҕэ таһаарыыга былааныын тоҕон иһэр. Райпотребсоюз эрэ түттэн, көрүүгүн ыйан туран, үчүгэй дуогабар комбинаты кытта түһэрсиллибэтэ хаачыйыыны эмиэ хааҕыстыыр. Ол түмүгэр комбинат бэйэтэ билэринэн эстыыр, ассортимент эбиллибэт. Аҥардас быйыл икки бастакы ыйга барыта 415 тонна куох үүт уонна сүөгэй үүтэ сүөһү аһаҕар бэриллибитэ.

Райсовет исполкомун быһаарыытынан былырыыҥы сыл устата барыта 412,9 тонна эт уонна сүөһү үрүҥ иһэ нэһилиэнньэҕэ атыыга таһаарыллыахтааҕа. Ол эрээри эт-үүт комбинатын буруйунан 3,5 тонна үрүҥ ис сүөһү өлөрөөччүлэргэ диэн аттаан аһара оросkyоттаммыта көһүннэ. Народнай хонтуруол оройуоннааҕы комитетын муннугар ыҥырыллыбыт райпотребсоюз салайааччылара ону эмиэ билгэргэттилэр. Вилиигигэ турууганн күһүн сүөһүнү сир аайы былыргылыы сүгэлэнэн, быһахтанан өлөрүү тэриллэр. Онно үлэлэспит дьоҥҥо приемщиктар ханнык даҕаны нэрээтэ суох сэмсэлэһиннэрэ тохтотулла илик. Онуоха үрүҥ иһи ылбыт киһи харчытын маҕаһыыҥҥа быһа туттаран уонна сымыйа квитанцияны толорон кэбиһэллэр.

Итиниик балаһыанньаттан механизированнай бойня үлэҕэ киллэриллиитэ эрэ таһаарар кыахтаах.

Быйыл бойня төрдүс кварталга үлэҕэ киллэриллэригэр аналлаан ОАПХ совета 498 тыһ. солк. үбү көрбүтэ. Онон билигин үлэни тэрийииттэн эрэ объект дьылҕата тутуллар. Бойня үлэлээтэҕинэ, совхозтар государствоҕа эти туттарыы былааннарын толорор түбэлтэлэригэр, былырыыҥҥытааҕар 87 тоннанан ордук сүөһү хара иһэ атыыга таҕсыахтаах.

Комитет итини тэҥэ Чурапчы сельпотугар эти эргиэнин бэрээдэгин бэрэбиэркэлээн көрдө. Сельпо аасыыт сыллааҕы эккэ лимитин таһынан 5195 кг аһара туһаммыт. Атын сирдэртэн кэлэн оройуоҥҥа үлэлиир тутуу биригээдэлэригэр уонна сорох тэрилтэлэр сайаапкаларынан илин ыарахан үлэтигэр сылдьааччыларга диэн райпотребсоюз бырабылыанньатын салайааччылара 3865 кг эти нэрээттээбиттэрэ көһүннэ. Бырабылыанньа председателэ П. Г. Кириллин 370 кг бэрдэрбит. Кини солбуйааччыта А. Г. Григорьева «ыраабынан быраахпыт» — 1700 кг дьаһайбыт. Ол иһигэр сыл устата Аушев диэн киһи биригээдэтигэр 400 кг эти биэрбит. Биир түгэнҥэ 50 кг дьаһал биэрбитин, эт-үүт комбинатыгар биир отчуону ыйан биэрбиттэр. Бэрэбиэркэ кэмигэр П. Г. Кириллин резерваҕа 250 кг эти хаалларбыта көстүбүтэ.

Народнай хонтуруол комитета эти кэлин биригээдэлэргэ биэриини бэрээдэктиир дьаһалы ыларыгар райисполком председателин солбуйааччы, райплан председателэ С. Д. Ноговицыҥҥа этии оҥордо. Онно, быстахтык ыллахха, экка сайаапкалаах биригээдэ чилиэннэрин толору испииһэгин уонна ханнык болдьоххо үлэлиирин докумуоннаан көрөн быһааран эрэ баран дьаһалы таһаарарга сүбэлээннэ, райисполкомтан көҥүлэ суох эти ыскайдааһыны кытаанахтык хонтуруоллуурга эткиниэ.

Талбытынан дьаһайар табыллыбат

«Саҥа олох» хаһыат 6, дь. олунньу 11 күнүнээҕи нүөмэригэр «Ыйытыахпын баҕарабын» диэн төбөлөөх А. Саввина суругун сүнньүгэр бэрэбиэркэ ыытыллыбытын ахтар тоҕоостоох. Сурукка, биллэрии курдук, оройуон киинниээҕи «Кооператор» маҕаһыыныгар эт эргиэнин бырааабылатын куруубайдык кэһии туһунан суруллубута. Продавецтар М. С. Андросова уонна Е. Н. Васильева биир киһиэхэ 184 кг эти атыылаабыттарын иһин сэмэлэнэн туралар. Ол кэнниттэн уочаракка 5—10 кг ордуга суох эт атыыланар, бырабылыаны кэһии туһунан сигналлар киирбэтэхтэр.

Итини тэҥэ комитет оройуон оскуолаларыгар итии аһылыгы тэрийии туругун интэриэһиргээтэ. Онтон көстөрүнэн, быйылгы үөрэх дьылыгар, сорох сирдэргэ хойутааһыннаах да буоллар, оскуолалар буфеттара аһыллан үлэлииллэр. Ол эрээри Хатылы (директор Д. П. Чечебутов), Одьулуун (З. Е. Егоров) орто, Болтоҥо (С. М. Слепцов), Соловьев (Н. Д. Кронников) уонна Чурапчы (Л. М. Винокурова) аҕыс кылаастаах оскуолаларыгар буфеттар олус кыараҕас хосторго тэриллибиттэрэ. Үөрэнээччилэр аһыыр сирдэрэ санитарнай-гигиеническай көрдөбүллэргэ эппиэттээбэттэр. Оҕолор үрүҥ аһынан хааччыллыбаттар.

Үөһээ ахтыллыбыт көтүттүүлээх уонна итэҕэстэр иһин народнай хонтуруол оройуоннааҕы комитета туһааннаах салайааччыларга миэрэлэри тутунна. Нэһилиэнньэни үүт аһынан хааччыйыыга эппиэтинэһин намтаппытын иһин этинэ этитэ сүөһү үрүҥ иһин оросkyоттааһыны мөлтөхтүк хонтуруоллаабытын иһин эт-үүт комбинатын директора Е. Е. Борисовка быыгабары биэрдэ.

Эти нэрээтинэн биэриигэ кэһиилэри таһаарбыттарын, үрүҥ аһынан оскуола буфеттарын хааччыйыыга сөптөөх дьаһалы ылбатахтарын иһин райпотребсоюз бырабылыанньатын председателэ П. Г. Кириллиҥҥэ, кини солбуйааччылара А. Г. Григорьеваҕа уонна Л. А. Ермолаевка комитет муннугар эмиэ быыгабары биэрэргэ быһаарда.

А. МАЛЫШЕВ,
НХОК инспектора.

Суох оҕону «ииппит» аатыран

Билигин көрүүт хаһаайыстыбатын бары салааларын эрчимнээхтик сайыннарыыга хаһаайыннааһыныгар кэмчилээһини көөх буолуута, государство үбүн-аһын бас-баттах тутуу иһин эппиэтинэс күүһүрэр. Үбү аһа аһынан таба туһаныы салайааччы хаһаайыстыбаннай тутуу боппуруостарыгар компетентноһын туоһутунан, кини государство иннигэр эппиэтинэһин көстүүтүнэн буолар.

Итиниик көрдөбүллэринэн салайтарар буолларахха, Диринг орто оскуолатын директора Д. С. Павлов оскуола интернатын хаһаайыстыбаннай уонна үбүн боппуруостарын быһаарыыга куруубай кэһиилэри таһаарыыта мытыллыбыт бэрэбиэркэларинэн арыллынна. Ол курдук, үөрэх дьылын саҕаланыытыгар бу оскуолаҕа (агрошкола буолбутунан) атын оскуолалартан, оройуон тас да өртүттэн үөрэнээччилэр кэлэллэригэр суоттаан райисполком уопсай отделэ 54 миэстэлээх интернаты аһыыны көрбүтэ. Интернаты толору контингентынан хааччыйар туһунан оскуола директора эрэннэриитигэр олоҕуран манна үлэлиэхтээх штаттай расписание 54 миэстэҕэ суоттаан толору көрүллүбүтэ. Ол эрээри кулун тутарга мытыллыбыт бэрэбиэркэ интернакка баара-суоҕа 24 эрэ иитиллээччи олорорун быһаарбыта. Эбэтэр интернат 6 ый устата былааннаммыт оҕо аҥарын эрэ иитэн-аһатан олорбута. Онон манна штаттай расписаниены куруубайдык кэһии таһаарыллан, үс үлэһит штата аһара тутуллубута арыллыбыта. Ол түмүгэр государствоҕа 4636 солк. суумалаах ночоот оҥоһуллубут. Бэрэбиэркэ түмүгүнэн аһара тутуллубут штаттар кулун тутар 9 күнүттэн ыла сарбыллыбыттара, оскуола директора Д. С. Павлов эппиэтинэһин туһунан боппуруос народнай хонтуруол оройуоннааҕы комитетыгар көрүллүннэ. Комитет итиниэхэ быыгабары тэҥэ таһаарбыт ночоотун төлөтүү бэрээдэгинэн ыйдааҕы хамнаһын окладынан начету оҥордо.

Хоптоҕо сельсоветын исполкома уонна районо (Н. С. Дмитриев, М. А. Никифоров), оскуола интернатын балаһыанньатын билэр эрээри, бириэмэтигэр дьаһал ылбатахтарын комиссия муннугар бэлиэтээтэ.

Маннык сибээстээн оскуолалар салайааччыларга хаһаайыстыбаннай боппуруостары быһаарыыга (холобур, Мугудайга, Болтоҥоҕо, Мэлдьэхсигэ, Диринҥэ) аасыыт да сылларга үбү-харчыны, материальнай сыаннастары ыскайдааһын, сороҕор бэйэҕэ да туһаныы иһин эппиэккэ тардыллыбыт түбэлтэлэрэ баалларын санатар тоҕоостоох. Дьиҥинэн, миэстэтигэр хонтуруолу олохтуохтаах сельсоветтар исполкомнара, бухгалтериялара, районо салалтата, кини бухгалтерията оскуолалар үп-харчы өртүнэн дьиссипилиинэлэрэ турууктаах буолуутун хааччыйыыга билигин даҕаны мөлтөхтүк үлэлииллэрин итии чахчы көрдөрөр.

А. ФИЛИППОВ,
НХОК председателэ.

Былаан аҥарын да толорботтор

Эриллик Эристиин аатынан совхоз Хадаардааҕы отделениета (управляющай П. П. Тарасов) былырыын үүтү оҥорууга улаханнык хаалан, куоталаһыыга тиһэххэ тэбиллибитэ. Ааһан иһэр кыстыкка да балаһыанна тупсубата. Ол курдук, пятилетка төрдүс сылын бастакы кварталын түмүгүнэн хадаардар государствоҕа үүтү туттарыы былааннарын аҥарын да толорботулар. Валовай ыамҥа уонна биир фуражнай ынах кордорүүтүгэр хаалыы эмиэ улахан. Отделение 16 ынах ньыыһсыттаaҕыттан биирдэстэрэ даҕаны былааннарын толорбото. Үлэ манныкк улахан тохтуутун биричиинэтэ биллэр. Отделение салалтата, специалистара арендай бэдэрээккэ киириигэ кэмигэр суодта биэрбэтэхтэрэ.

Отделение производствотыгар уруккулуу дьаһаныы түмүгэр хаһаайыстыбаннайа суох буолуу чахчылара элбэхтэр. Фермаларга технология тутуһуллубат, үлэ дьиссипилинэтэ мөлтөх, ыһыллыы-тоҕуллуу хас хардыы аҕсын көрсүллэр, хаачыстыбаннай кордөрүүлэр киннии үөрдүбэттэр. Хаһаайыннааһын экономическай ньымаларыгар киириитэ бэлэмниэнии эмиэ дьаалатынан уһуннарыллар. Ол курдук, эти, үүтү оҥорооччулар арендай бэдэрээт диэн тутун-ханнытын ыраыыгалаан билбэттэр. Холобур, «Бэрэ» комплексыгар үлэһиттэр аренда туһунан айдэбүлэ суох олороллор. Оттон, миэстэҕэ нэпсиллэринэн экономическай үөрэхтээһин тэриллэр ааттаах.

Былырыгылыы олоруу сүөһү аһылыгыттан кытта кэстэр. Хадаарга ынахха күннэ 3 кг отунан уонна иккилии солуур курдук убаҕас кээньэрбөнөн дуоһуйаллар. Аһылыкка ханнык даҕаны минеральнай, витаминнаах эбилик оҥоһуллан бэриллибэт. Былырыын сайын бэлэмнээммит дулҕа, соломо бу хаар барыар диэри тыытыллыбакка сыталлар, үгуллубут силэс сылгы тэпсилгэнэ буолбут. Ферманы уунан хааччыйыыны боппуруоһа эмиэ уруккулуу, аҕыс айдаарынан быһаарыллар. Ферма дьоно эбии аһылыкка иһит-хомуос тииййбэтин туһунан этэллэр.

Итиниик сарбы-сатаҕай тэрээһиин түмүгэр Самнаҕайдаахха уонна Бэрэҕэ ҕайдаахха улаханнык ырыганнаабыт сүөһүлэр баар буолбуттар. Оттон Кырыска турар 54 тиҥэһэ быстар мөлтөх туруктаммыттар. Төрүөххэ бэлэмнэнии мытыллыбатаҕын түмүгэр саҥа төрөөбүт 10 ньирэй хайыы-үйэ өлбүт.

Этиллибитин курдук, хааччыстыбаҕа кыһамньыт буолбуттара ыраапыт. Тохсунньуга туттарыллыбыт 58 тонна үүт иккис суортаҕынан барбыта. Өссө 2 тонна курдук үүт арыы сыаҕар итэҕэс туттарыллыбыт буолан баран, онуоха ким даҕаны эппиэккэ тардыллыбатах. Фермаларга селекционнай үлэ букатын да барбат. Самнаҕайдаахха бал искусственнай сиэмэлээһиҥҥэ пуунката суох. Онуоха ким эрэ долгуйбат, кыһанан эрэрэ көстүбэт.

Сотору таңныта народнай хонтуруол оройуоннааҕы комитета государство сакаастарын толорууга отделение ыытар үлэтин туругар управляющай отчуотун иһиттэ. Онуоха П. П. Тарасов эбии тэрээһин дьаһаллар ылыллан эрэллэрин, С. С. Герасимов уонна В. И. Андросов салайааччылардаах икки арендай коллектив тэриллибитин, специалистартан ирдэбил туруоруллубутун туһунан иһитиннэрдэ, производствоны оро тардыыга өссө дьаһаллары ылара эрэннэрдэ. Комитет былаан туолуутун хааччыйбатаҕын иһин управляющайга быыгабар биэрдэ уонна кини биир ыйдаах хамнаһын окладын суумататыгар тэҥнээх харчынан начету оҥордо.

А. ВАСИЛЬЕВА,
НХОК чилиэнэ.

Хаһан баҕарар нэһилиэнньэлээх пууннар генеральнай былааннарын оҥорооллоругар архитектордар уутун режимин булгуччу учуоттууллар. Оттон билиги оройуоммут киинин генеральнай былаанын оҥорууга, үчүгэйдик ингэн-тоҥон үөрэппэккэ, чинчийбэккэ, нэһилиэнньэҕэ киэҥ дьүүлгэ туруорбакка, быстах командировкаҕа тахсыбыт тиэтэйэ сылдьар дьон көрүүлэринэн көтүмэхтик сыһыаннаһыы тахсыбыт курдук.

Уопсай дьүүлүнэн быһаарыаҕың

Ол түмүгэр алҕастар баалларр. Холобур, Чурапчы күөлүн илин өртүгэр 540 тыһ. солк. суумалаах, күөл таһымыттан 20 см эрэ үрдүктээн быһыт тутуллубута. Былааннааччылар үгүс тууллары уу ыларыттан куттаммыта буолан, быһыттарын бырайыагын эрдэ уларыппатахтара. Олох-дьаһах комбинатын дьиэтин аныллаатыҥ түһэрэригэ нэһилиэнньэ айдаара сылдьыбыта эмиэ биллэр. Кырдьык даҕаны, төһө даҕаны кэлдэлааҕын иһин, оҥоһуллуохтаах «Кыайыы мемориалын» костүүтүн тупсарбат объект. Вытурар. Ол котельнайа билигинги котельнай табыгар тутуллуохтаах этэ. Ону баара архитектор, нэһилиэнньэ аһаан олоҕор уутун киртитэрин кэрэйбэккэ, санитарнай уонна экономическай өртүн үчүгэйдик көрбөккө, оскуола площадкатыгар, көҥүс адьас үрдүгэр туттаран эрэр. Урукку миэстэҕэ табыллыбат буоллаҕына, котельнайы саатар Өтөхтөөх күөлүн диэки тутар тоҕо табыллыбатый? Чугастааҕы ыаллар, атын да олохтоохтор бу тутууну утарсыллар. Объект үбүлээһинэ быйылгы былааныгар киллэриллибэтэх, онон ылыныы оройуон архитектора, генплана тутуспута уонна Куохара сүнньүн көннөрбүтэ сатыран, сөтүөлтүр сир соруруу экэрин дьиэ хас тарбыта оспот баас буолан хас-хас сыл сытара буолла. Дьиҥинэн, итиннэ ситэриллибит-хоторуллубут коммуникациялаах таас варианнаах дьон олорор кварталa тутуллуох этэ. Урукку генплан быһыытынан, нефтестанцияттан эргэ муоста соҕуруу, бултуньахтар арҕаа өртүлэригэр диэри көҥүһү көннөрөн хоруллуохтааҕа. Билигин таас оскуола дьиэтэ тутуллан сүбэлээн көннөрөр бириэмэ баар.

Нэһилиэнньэлээх пуун генеральнай былаана социальнай политиканы кытта быстыспат сибээстээҕин умнарбыт табыллыбат. Ким барыта бэйэтин олорор сирэ тупсабай, ыраас буоларыгар баҕарара чуолкай. Ону таһынан таас көстүү, тупсаран оҥоруу боппуруостарын генплан эмиэ таарыйар. Билигин дьон-сэргэ экологическай быһыыга-майгыга ордук сытыытык реакциялыыр кэмэ кэлэн турар. Ону сэргэ ордук билиҥҥи Чурапчыбытыгар ууну харыстааһын проблемата хаһааҥҥытааҕар даҕаны күүскэ турарын бары билэбит.

Кэлэр өртүгэр таас тутуу күүскэ барыахтааҕа чуолкай. Онон райсовет исполкома улахан тутуулар ыытыллар илиигтэринэ, нэһилиэнньэ киэҥ араҥатын кытыннаран туран, салиэнньэ генеральнай былааны билиһиннэрэн, бүтэһиктээхтик чуолкайдыыра сөп буолуо. Генплан схематын даҕаны дьон-сэргэ тэҥсэр сиригэр туруоруох баара. Саастарын тухары олорор ыаллар тылларын-өтөрүн истэн, учуоттаан былааныга кэмигэр көннөрүүлэри киллэрии билигин уларыта тутуу тыыныгар толору эппиэттиир диэн саныыбын.

Д. ЛАЗАРЕВ,
оройуон бочуоттаах гражданина.

КУЛЬТУРНАЙ ОЛОХ

Саҥа сүүрээннэр

Общество олоҕун бары эйгэтигэр киллэриллэр уларытыылар олохсуйбут нуормалары саҥалыы хараҕынан көрөрү эрэйэллэр. Бу культура тэрилтэлэригэр быһаччы сыһыаннаах. Ол курдук, үлэ хаачыстыбатын, көрдөрүүтүн сыаналааһыныгар элбэх уларытыылар киирдилэр.

Оройуон Культуратын дьиэлэрэ уонна кулууптар сылы эргиччи социалистическай куоталаһыыга киирэн үлэлииллэр. Урукку өртүгэр улахан болҕомто ыытыллар дьаһаллар ахсааннарыгар уурулларa, оттон олор хаачыстыбалара, дьоҥҥо тиийимтиэлэрэ болҕомто тас өртүгэр хаалларарыллаллара. Сүрүн, элбэх сыраны эрэйэр үлэлэр куоталаһыы усулуобуйатыгар учуоттамматтара.

Итэ итэҕэстэри туоратар сыалынан культура үлэһиттэрин профкома социалистическай куоталаһыы усулуобуйатыгар, үлэ тэрээһиннигэр кэккэ уларытыылары киллэрдэ. Ол курдук, бэрт аҕыйах киһини хабан ааттыгар эрэ ыытыллар лекциялар, дакылааттар ахсааннарын экиэтиһин тохтотуулуна. Ол оннугар спортивнай, культурнай дьаһаллар киирэн биэрдилэр, куруһуоктары үлэлэтиигэ болҕомто күүһүрдэ. Ааспыт сыллар кулууптар үлэлэрин нэһилиэнньэҕэ отчуоттуур буоллулар. Ол итэҕэстэри туоратарга кэмэлдьиһиттэҕэ саарбаҕа суох. Атын саҥа киллэриинэн кулууптар ис уонна тас көстүүлэрин тупсарыы, оромуон үлэтин болдьоҕор бүтэрии буолла. Холобур, кулууп сүһүөнүн хойутаппыт-тар 5 көҕүрэтэр баллы ылаллар. Ыстарааптыыр очколар эссэ үлэ дьиссипилинэтин кэһии, үлэ отчуотун хойутатыы, оройуоҥҥа, республикаҕа ыытыллар конкурстарга, семинардарга кыттыбакка хаалыы, кулууптар баһаарынай туруктара мөлтөҕүн иһин бэриллэллэр.

Кулууптар ыытар дьаһаллара уота-күөһэ суоҕун туһунан сигнал, биирдиилээн да буоллар, киирэр. Быйылгыттан, итини туоратар сыалынан, дьаһаллары сыаналааһын өтөҕүллар. Итиниэхэ биэчэр сценарийа соҕус ис хоһоонноох буолуута, ыытааччы мастерствота, дьоҥҥо тийимтэ учуоттаныллар. Кулууптар оройуоннааҕы методическай кииҥҥэ киирэн отчуоттааһыннара эмиэ сонун форма. Кинилэр онно үлэҕэ баар ыараханнары туоратарга наадалаах сүбэлэри ылаллар. Холобур, Хоптоҕотооҕу Культура дьиэтин директора А. Н. Алексеева толобурдаах өйөөнү өгөрүү туругар отчуоттаата. Хоптоҕолоор үрдүк хаачыстыбалаах толобурдаах биэчэрдэри, о. д. а. дьаһаллары ыыталлар эрээри, булан-талан үлэлээһин эссэ да ситэтэ суох.

Кулууп нэһилиэнньэни, совхозтары кытта сыһыаннаһыыларыгар саҥаны киллэриилэр үлэм кэҥиир. Холобур, Сунтаар оройуонун совхозтара бэйэлэрин территорияларыгар баар Культура дьиэлэрин байыэтин балансаларыгар ылан үлэлииргэ быһаарыныылар. Совхозтар кулууптар материальнай базаларын бөҕөргөтөргүнү. Үлэһиттэргэ хамнаһы төлөйүүнү бэйэлэрэ быһаараллахтара. Биһиги оройуоммут да хаһаайыстыбалара итини бэрт ыбалван көрүөхтэрин сөп этэ.

Г. МАКАРОВА,
оройуоннааҕы тэрийэр методическай кини методиһа.

ЭҔЭРДЭЛИИБИТ!

Күндүтүк саһыар тэрийбитин Егор Дмитриевич МАКАРОВЫ киниэхэ «РСФСР оскуолатын үтүөлээх учуутала» аат иҥэриллибитинэн иһиттик, истиҥник эҕэрдэлиибит. Туйгун доруобуйаны, уһун, дьоллоох олоҕу баҕарабыт.

Сиэннэриҥ Макаровтар, Лебедевтэр, Марковтар, Сивцевтэр.

Күндү дьоммутун Федора Михайловна уонна Дмитрий Федотович ТОЛСТОУХОВТАРЫ ыал буолбуттара 35 сыла туолуутунан итиитик, истиҥник эҕэрдэлиибит. Баҕарабыт уһун дьоллоох олоҕу, туйгун доруобуйаны.

Оҕолоркут, сиэнҥит Вика, күтүөккүт Валера.

Кэргэммин, күн сирин көрдөрбүт күн-күбай ийэбитин, эбэбитин, эдьиийбин үлэ ветеранын ПЕТРОВА Татьяна Степановнаны 55 саҥа туоларыынан эҕэрдэлиибит. Чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, мэлдьи уорэ-көтө сылдьаргар, уһун дьоллоох олоҕу баҕарабыт.

Кэргэниҥ, оҕолоруҥ, сиэннэриҥ, балтыҥ.

Уталытыллыбат дьаһал

ГАИ иһитиннэрэр

Транспорт средстволарын техническэй көрүү сүрүн соруктарынан кини ахсаанын, ким бас билиитигэр сылдьарын чуолкайдааһын, техническэй туругун сыаналааһын буолаллар. Итини сэргэ водителлэр доруобуйаларын туруга хонтуруолланар, бас билээччилэр нолуогу төлөөһүннэрэ бэрэбиэркэлэнэр.

Бу көрүүгэ тэрилтэлэр балансаларыгар ииннэр таһаҕас таһар, легковой, аналлаах автомашиналар, мотоциклар (мотороллердары киллэрэн туран), көлүөһэлээх трактордар, прицептэр уонна полуприцептэр сылга биирдэ хабыллаллар. Оттон тэрилтэлэр балансаларыгар турар дьону таһар транспорт средстволара (автобустар, дьону бастайааннай таһыыга уларытыллан оҥоһуллубут таһаҕас тиэйэр уонна кутталлаах курууһу тиэйэр автомашиналар) сылга икки төгүл техническэй көрүүнү барыахтаахтар. Биирдиилээн дьон бас билиитигэр сылдьар автомашиналар, автобустар, мотоциклар уонна прицептэр икки сылга биирдэ көрүүнү бараллара ирдэнэр. Оттон кооперативнай уонна биирдиилээн үлэҕэ транспорунан гражданнары хаачыйыыга туһаныллар кэтэх автомашиналар, автобустар, мотоциклар, прицептэр сылга биирдэ техническэй көрүүнү барыахтаахтар.

Тэрилтэлэр транспортнай средстволарын техническэй көрүү туһааннаах тэрилтэ үлэһиттэринэн тохсунньу 1 күнүттэн от ыйын 31 күнүгэр диэри ыытыллыахтаах. Оттон дьону таһар транспортнай средстволара уонна кутталлаах курууһу тиэйэр аналлаах автомашиналар кинилэри туһаныыга бэлэмнээһин кэмиттэн туһааннаах тэрилтэ үлэһиттэринэн сылаас буолуута уонна тымныы түһүүтэ көрүллүөхтээхтэр. Кэтэх бас билиигэ сылдьар транспорт средстволарын госавтоинспекция техническэй көрүүтэ тохсунньу 1 күнүттэн от ыйын 31 күнүгэр диэри хабыахтаах. Транспорт средстволарын бас билээччилэр онуоха олохтоммут бэрээдэгинэн төлөбүрү киллэриэхтээхтэр.

Көрүүнү ыытыыга тэрилтэлэргэ комиссия тэриллэр. Кини састаабыгар администрация представителлэрэ, инженернэй-техническэй үлэһиттэр, техниканы туһаныыга уонна кини техническэй туругар эппиэттээх үлэһиттэр, наада буоллаҕына, общественнай тэрилтэлэр представителлэрэ киллэриллэллэр. Комиссия састаабыгар үс киһиттэн итэҕэһэ суох буолуохтаах. Кини председателинэн тэрилтэ биир салайааччыта эбэтэр транспорт средстволарын туһаныыга уонна кинилэр техническэй туруктарыгар эппиэттиэхтээх үлэһит ананыахтаах.

Онуоха автомашиналар техническэй туруктарын бэрэбиэркэлиир оборудованиелаах (эстакада, фараларын бэрэбиэркэлиир экран эбэтэр прибор, газы анализатааччы, о. д. а.) асфальтаммыт эбэтэр бетоннаммыт көлө ыһыырдаах техническэй хонтуруол площадката оҥоһуллуохтаах. Итинник усулуобуйата суох тэрилтэлэр транспортнай средстволара көрүүнү госавтоинспекцияҕа эбэтэр дуоҕабар быһыытынан, бу быраабылаҕа көрүллүбүт бары докумуоннары толорон туран, атын тэрилтэҕэ бараллар. Олохтоммут график иһинэн техническэй көрүүнү барбатах транспорт средстволарын командировкаҕа ыытыы бобуллар.

Наада түбэлтэтигэр госавтоинспекция үлэһиттэрэ методическай да, практическай да көмөнү оҥоруохтарын, ону тэҥэ военкомат үлэһиттэрэ бэрэбиэркэҕэ кыттыыны ылыахтарын уонна аналлаах боппуруостарга хонтуруолу олохтуохтарын сөп.

Техническэй көрүүнү барбыт транспорт средстволарын толуоннарыгар комиссия председателэ «техническэй көрүүнү барда» диэн бэлиэтиир, илии баттыыр уонна тэрилтэ бэчээтинэн бигэргэтэр, оттон техническэй паспордарыгар илии эрэ баттыыр. Хас биирдии автомашинаҕа (автобуска) көрүүнү барбытын туһунан толуон бэриллэр, ол автомашина (автобус) уҥа таһын аллараа өртүгэр сыһыарыллар.

Госавтоинспекция бириэмэтигэр көрүүнү барбатахтарга уонна быстах кэмҥэ ГАИ-га учуокка турар автомашиналарга техническэй көрүүнү ыытар. Ирдэниллэр көрдөбүллэртэн биирдэстэригэр эмэ эппиэттээбэт туруктаах транспорт средстволара техническэй көрүүнү барбатахтарынан ааҕыллаллар уонна буруйдаахтар сэмэҕэ тардыллаллар.

Кэтэх транспорт средстволаахтарга техническэй көрүү эһиилгиттэн ыла икки бөлөҕүнэн ыытыллар. Бастакытыгар — транспорт средствотын оҥоһуллубут сыла иккигэ үллэһиллэрэ, иккиһигэр — үллэһиллибэттэр.

Техническэй көрүүнү барбытын туоһулуур толуон сүттэҕинэ, транспорт средствотын техническэй туругун бэрэбиэркэлээн баран, ГАИ иккиһин биэриэн сөп.

В. САВВИНОВ,
ГАИ старшай инспектора.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Хаһыат аныгыскы нүөмэрэ 6. дь. ыам ыйын 1 күнүгэр, бэнидиэнньикэ, тахсыаҕа

Нэһилиэнньэни олох-дьаһах өҥөтүнэн хааччыйар комбинат дьиэ хомуйааччыга наадыйар. Хамнаһа ыйга 100 солк. Үлэлиэн баҕалаахтар 21-101 телефонунан кэпсэтиэхтэрин сөп.

Администрация.

Киһи уонна айылҕа

Сөбүнэн көрөн көҥүллүөххэ

Аҕыс ый устата хаарынан-муустаах бүрүллэн сыппыт төрөөбүт Сахабыт сирэ хаарыннаах күөх-солко суугунунан симэнэрэ аҕыс чугаһаан иһэр. Айылҕа барахсан уһуктар кэрэ кэмин кытары тэҥҥэ үлэ-хамнас үөһүгэр сылдьар любитель булчуттар сэргэхсийиэхтэрэ, саалаһан туһунан да ыйыйан кэпсээммит дуоһуйууну ылыахтара.

Ол эрээри киһи-нэлэмэн хотугу сир кэмин бэрт кылгас кэмиҥэ сылйан сулбу көтөн ааһар кынаттаах биһиэн уйа сыл ахсын аҕыйаан иһэрэ харахха быраҕыллар. Мин оҕо эрдэхпинэ, 50-с сылларга, көтөр уонтан тахса күн устата түүн ааһы ааһара. Билигин муҥутаан үс күн хаамыктыы эмэтэ биллэр буолла. Онон көтөр аҕыйаабыта чахчы. Оҕо сылдьан мороду саҥатыттан букатын төйүүрэн хаалар буолуулара.

Ол тыһан барар, көтөр эһэ да аҕыйаабытын иһин, сааскы сааланыы дьон-сэргэ сынньанар, ийэ айылҕаларыгар ордук чугаһыыр кэмнэрэ. Мин, холобур, киһи оройуоннарга ыам ыйын 10 күнүттэн 20 күнүгэр диэри көтөрү бултааһыны көҥүллүөххэ диэн санаалыбын. Оттон көтөрү күһүҥҥү бултааһыны балаҕан ыйын 10 күнүгэр диэри көҥүллүөххэ. Ол оннугар ыам ыйын эргэтигэр, бэс ыйын саҥатыгар сааланыыны, ордук сайын кус оҕолоотоҕуна кытаанахтык бопсуохтаахпыт. Биһиэхэ бу дьыалаҕа тоҕо эрэ эйэлэһимтиэ буолуу баар.

Аҥды туһунан этэр буоллахха, өбүгэ саҕаттан аанка-суолга киирбит бу көтөр бэрт кылгас кэмиҥэ киирэн ааһар. Эрдэлээтэҕинэ, ыам ыйын 27 күнүттэн бэс ыйын 5 күнүгэр диэри, аҕырымныы-аҕырымныы, биирдэ-иккитэ эрэ хаамыктык эмэ биллэр. Онон сочуо-бачча төлөйө суох эрээри, дьон туһугар эмиэ улахаҥныык дуоһуйар, сэргэхсийэр булпара. Кэлин аҥдылааһын болдьоҕо олус кылгаата уонна үксүгэр көтөр киирбититгэр сөп түбэспэт буолла. Онон сатаатар кэдиэлээ хонугар көҥүллүөх бара. Биһиэхэ аҥдыны улахаҥныык сиэрбэккун. Оттон хоту оройуоннарга дьиэкэ кыргыы билигин да саҕаланан барар. Холобур, Абый курдук аҥдыы тэфүүр-уйуур сиригэр саас биирдии булчут сүүһүнэн өлөрөр.

Мин баҕа санаам диэн эти үөһэ этиллибит болдьоххо көҥүлү олохтуурга райсовет исполкома республика правительствотыгар туруорсуохтааҕа буолар. Биирдэ санаан көрдөххө, киһи көтөр элиэн улахаҥы эбиммэт. Ол эрээри айылҕаны таптааччылар доруобай, чэгиэн эрдэхтэринэ киһи бу эргиллибэт кылгас үйэтин баттаһа, үгэс буолбут сынньалаҥнарын, дьарыктарын аһара боппор үчүгэйэ суох. Онто да суох бопсуу-хаайсыы элбэх. Ону тэҥэ булт общество чилиэнэ харчынан төлөбүрдэрэ дьаҕаны улааттаннаһаллар, биһиэхэ үгүстэргэ баҕас ити өртүнэн кондой ночоот буолар.

А. ЕФИМОВ,
булчуттар, балыксыттар обществотун чилиэнэ.
Мындаҕааны.

---

1 МААЙ БЫРААҺЫННЬЫГЫН ЫЫТЫЫ ПРОГРАММАТА

Муус устар 28 күнүгэр киэһэ 7 ч. 30 мүн. 1 Маай бырааһынньыгар аналлаах үөрүүлээх биэчэр (программаҕа: үөрүүлээх митинг, бырааһынньыктааҕы концерт, үҥкүү, маассабай оонньуулар).

Муус устар 29 күнүгэр киэһэ 7 ч. 30 мүн. оройуоннааҕы Культура дьиэтигэр «Үчүгэй настроение» кулууп үлэлиир.

Ити күн киэһэ 8 чаастан «Чараҥ» кулуупка ыччат биэчэрэ.

Муус устар 30 күнүгэр киэһэ 7 ч. 30 мүн. оройуоннааҕы Культура дьиэтигэр — ыччат биэчэрэ.

Ыам ыйын 1 күнүгэр күнүс 11 чаастан ОАПХ болуоссатыгар норуот күүлэйдээһинэ (программаҕа: оһуокай, араас бирииэстээх күрэхтэһиилэр, атыы-эргиэн, о. д. а.).

Ити күн киэһэ 8 чаастан оройуоннааҕы Культура дьиэтигэр — ыччат биэчэрэ.

Бырааһынньык күннэригэр «Маарыкчаан» кинотеатрга саҥа киинэлэр көрдөрүллүөхтэрэ.

ТЭРИЙЭР КОМИССИЯ.

Субуруускай аатынан совхоз салалтата, Болтоҥо сельсоветын исполкома, аҕыс кылаастаах оскуола коллектива, отделение сопуота оскуола директора Слепцов С. М., учууталлар Слепцова Г. М., Тимофеева Н. М., рабочайдар Слепцов Н. М., Слепцова М. М. таптаһаах аҕалара, үлэ ветерана

СЛЕПЦОВ Михаил Ильич

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Таптыыр аҕабыт, эһэбит, аймахпыт үлэ ветерана

СЛЕПЦОВ Михаил Ильич

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүн, куруттуйан туран, бары билэр дьоммутугар иһитиннэрэбит.

Оҕолоро, күтүөттэрэ, кийииттэрэ, сиэннэрэ, аймахтара.

Редактор П. Н. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор 21-332, отделы — 21-265, общий — 21-505.

«САҤА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов.
Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.
Индекс газеты 54967. Объем — 1 усл. печ. лист. Тираж — 4157 экз.

Чурапчинская районная типография Госкомиздата ЯАССР. с. Чурапча. ул. Карла Маркса, 26 «а».

Заказ 51.